

Mám střechu s azbestem (Soused mění střechu s azbestem)

ombudsman
veřejný ochránce práv

dětský ombudsman
ochránce práv dětí

Máte střechu z azbestové krytiny na rodinném domě, kůlně nebo jiné drobné stavbě? Vysvětlíme, jak s ní zacházet a na co dát pozor při výměně. Dozvíte se také, kterým úřadům dát vědět, pokud vidíte, že někdo špatně zachází s takovým materiálem.

Co je azbest a k čemu se používal?

Azbest je **minerál**, tedy přírodní anorganická sloučenina (nerost).

Zejména ve 20. století se **azbestová vlákna** začala široce používat v průmyslových výrobcích (často **ve stavebnictví**). Výhodou tohoto materiálu byla nehořlavost, odolnost vůči kyselinám, elektrická nevodivost, pevnost a ohebnost.

Už od roku 1997 se ale musí stavět bez azbestu, protože se zjistilo, že může být pro člověka nebezpečný.

Azbest se v mnoha stavbách stále nachází a jejich vlastníci ho nemusejí odstranit. **Pokud se ale rozhodnou azbest odstranit, musejí při tom dodržovat přísná pravidla.**

Čím je azbest nebezpečný?

Nebezpečné je **vdechování azbestových vláken, která se při práci s azbestovým materiálem uvolňují do vzduchu** (hlavně při vrtání, lámání nebo řezání). Jsou totiž velice malá (v řádu mikrometrů) a mohou proniknout hluboko do plic (až do plicních sklípků) a vyvolat různá onemocnění, včetně rakoviny. Problémy se přitom mohou projevit až po několika desetiletích.

Kdy se azbestu bát nemusím?

Azbestových vláken se nemusíte obávat, **pokud se jeho vlákna nemohou uvolňovat do vzduchu**, například když je azbestový materiál něčím zakrytý. Bát se ve většině případů nemusíte, ani když stavba azbestové materiály sice stále obsahuje, ale ty jsou v klidu (např. na střeše) a nikdo do nich nezasahuje, ani je nenarušuje (lámáním, vrtáním). [Informace Evropské komise](#) k bezpečnosti a ochraně zdraví najdete na ec.europa.eu.

Odborné dotazy by Vám zodpověděl Státní zdravotní ústav (szu.gov.cz).

Kdy se azbestová vlákna do vzduchu uvolňují?

Původně pevně navázaný azbest v azbestové krytině na střeše začne degradovat **asi po 20 letech** (vlivem deště, větru, mrazu i slunce).

Azbestová vlákna se mohou uvolňovat při:

- **mechanickém čištění,**
- **špatné výměně/odstraňování** (azbestová krytina se nesmí jen tak lámat, řezat, vrtat apod.).

Jak může vypadat stará střecha z azbestové krytiny?

Například takto:

Jak zjistím, jestli střecha obsahuje azbest?

Zjistíte to z dochovaných dokladů ke stavbě. Také se můžete **poradit s odborníky**, kteří odstraňují azbestové materiály, nebo si nechat udělat **rozběr materiálu**, například u akreditované laboratoře (najdete ji na cai.cz).

Jak mám o azbestovou střechu pečovat?

O střechu se musíte starat **šetrně**, aby se azbestová vlákna nešířila.

Proto například střechu **nesmíte čistit mechanicky** (kartáčem, proudem vody).

Mohu si azbestovou střechu vyměnit sám/sama?

Ano, můžete. Stavební zákon to umožňuje, **pokud**:

- dodržíte všechna pravidla pro zacházení s azbestem a
- na Váš postup dohlédne stavbyvedoucí, tedy:
 - architekt v oboru architektura nebo „se všeobecnou působností“ (www.cka.cz) nebo
 - autorizovaný inženýr nebo technik v oboru pozemní stavby (www.ckait.cz).

Pokud si na výměnu najmete dobrou odbornou firmu, která má s azbestem zkušenosti, tedy podnikatele (živnostníka, společnost) v daném oboru, zařídí většinu toho za Vás.

Musím výměnu azbestové střechy předem projednat s úřady?

Někdy ano – budete potřebovat povolení **stavebního úřadu**.

Pokud bude azbestovou krytinu odstraňovat **firma**, musí práce před jejich zahájením ohlásit **krajské hygienické stanici**, a to i kdyby Vám stavební úřad řekl, že nepotřebujete povolení.

Mám se tedy zeptat stavebního úřadu?

Podle stavebního zákona je povolení potřeba k odstranění stavby, která obsahuje azbest. Za stavbu se přitom považuje i její část.

Zeptejte se proto nejprve na stavebním úřadě, jestli povolení ke konkrétním pracím potřebujete. Doporučujeme **požádat o tzv. předběžnou informaci** (formulář na mmr.gov.cz). Získáte tak **vyjádření stavebního úřadu písemně**.

Pokud **povolení** budete potřebovat, stavební úřad po Vás bude chtít:

- vyplněnou **žádost**,
- **projekt**, který Vám zpracuje projektant – zjistí, kde všude je azbest (udělá „stavebně-technický průzkum“), a navrhne, jak s ním zacházet, aby se vlákna nedostala do domu ani do okolí,
- **stanovisko krajské hygienické stanice a**
- **stanovisko odboru životního prostředí obce s rozšířenou působností**.

Pokud stanoviska krajské hygienické stanice a odboru životního prostředí nepředložíte, obstará si je stavební úřad sám. **V povolení** stavební úřad určí **podmínky**, které musíte dodržet.

Musím si zajistit i souhlas sousedů?

Sousedy **nemusíte předem žádat o souhlas**. Počítejte však s tím, že pokud budete potřebovat povolení stavebního úřadu, pak sousedé budou moci v probíhajícím řízení sdělit své výhrady k Vaší žádosti o povolení (a k projektu).

Ted' již s pracemi mohu začít? Kam odvezu starou azbestovou krytinu?

Stará azbestová krytina je **nebezpečný odpad**, který musíte odvézt na speciální, k tomu povolené zařízení (skládka, mobilní sběrna apod.).

Pokud si střechu měníte sami (nenajali jste si na to odbornou firmu, která to zařídí za Vás), potřebujete **před zahájením prací** ještě písemnou **smlouvu s provozovatelem skládky nebo jiného povoleného zařízení**, že převezme Váš odpad s azbestem (požadované množství staré krytiny).

Ptejte se dopředu na cenu, náklady se mohou výrazně lišit i podle množství azbestového odpadu.

Skládku a další zařízení, která přijímají stavební odpad obsahující azbest, najdete také v informačním systému odpadového hospodářství (visoh2.mzp.cz → Registry → Vyhledat zařízení). V kolonce Přijímaný odpad zadejte 170605 – Stavební materiály obsahující azbest.

Pokud Vaše práce vyžadovaly povolení stavebního úřadu, předejte po skončení prací potvrzení o likvidaci odpadu (odvoz na skládku) obecnímu úřadu, který v řízení u stavebního úřadu vydával stanovisko odboru životního prostředí.

Musím ještě „hygieně“ ohlásit, že už začnu na střeše s azbestem pracovat?

Vy zatím nemusíte. A nezáleží na tom, jestli střechu odstraňujete sami, nebo jste si na to najali odbornou firmu. [Od 1. ledna 2026 ale každý (tedy i svépomocný stavebník) bude muset práce s azbestem předem hlásit krajské hygienické stanici.]

Naopak odborná firma, která má zaměstnance, **musí 30 dnů předem ohlásit práci s azbestem** (při odstranění střechy) **krajské hygienické stanici.** V ohlášení přesně popíše, jak bude postupovat.

Krajská hygienická stanice může firmě určit **další opatření** kvůli ochraně zdraví jejích zaměstnanců. Většinou firmě pošle souhlas s ohlášením.

Pokud Vás zajímá, jak firma při pracích na Vašem domě ochrání také Vaše zdraví, požádejte ji, aby Vám ukázala své ohlášení krajské hygienické stanici a její odpověď, ještě než začne měnit střechu.

Jak chránit sebe i ostatní během odstraňování azbestové krytiny?

Ten, kdo s azbestovou krytinou pracuje, musí mít **ochranné pomůcky** (speciální respirátor, rukavice, oblek...).

Během prací se na stavbě a v jejím okolí (**v kontrolovaném pásmu**) **nesmí jíst, pít ani kouřit.** Také tam nesmí nikdo další **vstoupit.** Kontrolované pásmo se vyznačí (*natažením pásky*) a platí v něm řada dalších specifických pravidel (viz další bod).

Jak správně odstranit azbestovou krytinu?

S azbestovou krytinou se musí zacházet tak, **aby se z ní neuvolňovala vlákna do vzduchu** (např. se stříká speciálním fixačním přípravkem). Nesmí se po ní chodit a nesmí se volně řezat, lámat ani vrtat.

Odstraněná krytina se nesmí házet ze střechy dolů, ale musí se co nejdříve (nejlépe již na střeše) **neprodyšně zabalit** a popsat (označit, že jde o azbest).

Pokud se ze stavby odstraňuje více materiálů, ty s azbestem se odstraní jako první.

Které úřady kontrolují dodržování pravidel?

úřad	Kontroluje, jestli Vy (jako stavebník), někdy firma (zaměstnavatel) a zaměstnanci:	Co může udělat?
stavební úřad	▪ Máte povolení odstranit azbestovou střechu v případech, kdy ho stavební zákon vyžaduje? ▪ Dodržujete podmínky povolení?	→ Vyzve k zastavení prací. → Zakáže práce. → Uloží pokutu.
krajská hygienická stanice (KHS)	▪ Dodržujete podmínky povolení stavebního úřadu podle stanoviska KHS? ▪ Zaměstnavatel: – ohlásil práce s azbestem? – dodržuje bezpečnostní opatření a postupy v ohlášení a další opatření uložená KHS?	→ Nařídí jiné (další) podmínky k ochraně zdraví. → Zastaví práce, které ohrožují zdraví. → Uloží pokutu.
inspektorát práce	▪ Dodržujete bezpečnost práce při zacházení s azbestem? ▪ Mají pracovníci na stavbě (včetně Vás) ochranné pomůcky a používají je?	→ Nařídí odstranit nedostatky. → Zakáže práce. → Uloží pokutu.
odbor životního prostředí obce s rozšířenou působností	▪ Dodržujete podmínky povolení stavebního úřadu podle stanoviska tohoto úřadu? ▪ Dodržujete pravidla pro nakládání s odpadem: – Máte smlouvu o převzetí odpadu se skládkou nebo jiným povoleným zařízením? – Předal/a jste úřadu doklad o likvidaci odpadu?	→ Zakáže práce. → Uloží pokutu.
Česká inspekce životního prostředí	▪ Dodržuje firma (podnikatel) pravidla pro nakládání s odpadem?	→ Uloží pokutu.
Policie České republiky nebo městská policie	▪ Ohrožujete právě teď někoho tím, co děláte?	→ Zajistí důkazy a zjištění předá úřadům.

Úřady by měly spolupracovat. Kontrolu mohou provést i společně.

Co mohu dělat, když se mi něco nezdá a nedaří se mi to vyřešit jinak?

Vidím, že:

Upozorněte na to:

Soused něco zásadního dělá se svou stavbou a nevím o tom, že by měl povolení (stavební úřad mě nevyrozuměl)?	→ stavební úřad.
Někdo pracuje s azbestovou krytinou a nemá ochranné pomůcky (respirátor, rukavice, oblek...)?	→ inspektorát práce (suip.cz) nebo → krajskou hygienickou stanici (mzd.gov.cz/krajske-hygienicke-stanice)
Někdo nebezpečně zachází s azbestovou krytinou : mohla by se uvolňovat azbestová vlákna, protože ji ▪ mechanicky čistí?	→ stavební úřad
▪ hází ze střechy na zem nebo rozbíjí?	→ stavební úřad, → odbor životního prostředí obce s rozšířenou působností (epusa.cz) nebo → krajskou hygienickou stanici (mzd.gov.cz/krajske-hygienicke-stanice).
▪ nezabalil (neoznačil) nebo ji nechává někde ležet?	→ odbor životního prostředí „trojkové“ obce (epusa.cz), nebo → Českou inspekci životního prostředí, pokud víte, že je to <i>podnikatel</i> (cizp.cz)

Co když vidím něco hodně podezřelého a nevím, co dělat, a spěchá to?

Pokud vidíte něco velice podezřelého a spěchá to, zavolejte na policii (158 nebo 112).